

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор _____ Сурмач О.І.
« _____ » _____ 2019р.

ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
для студентів денної та заочної форм навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня – *молодший спеціаліст*
спеціальності *012 Дошкільна освіта*

Укладачі : Колобич О.П.,
Кос Л.В.,
Лозинська С.В.,
Нежура Т.В.,
Табака О.М.

Схвалено на засіданні
циклової комісії викладачів
педагогіки та психології
Протокол № 4 від 06.05.2019 року
Голова _____ Михайлишин Р.Р.

Схвалено на засіданні
циклової комісії викладачів
фахових дисциплін дошкільної освіти
Протокол № 4 від 06.05.2019 року
Голова _____ Колобич О.П.

Львів – 2019

Пояснювальна записка

В сучасному суспільстві вища школа гарантує молоді здобуття ґрунтових знань, вивчення основ самовдосконалення, прищеплення високих моральних якостей і загальної культури.

Професіограми сучасних вчених включають вимоги до педагога: загально громадські, морально-педагогічні, практично-соціальні. Необхідна наявність професійно-педагогічних якостей, таких як високоморальність, духовна культура, кругозір, доброзичливість та співчуття, чуйність та терпимість, любов до дітей. Педагог повинен бути готовим до виконання основних педагогічних функцій: соціальної, освітньої, виховної, розвиваючої, керуючої.

Відповідно до навчального плану підготовки фахівців спеціальності 012 «Дошкільна освіта» зміст комплексного кваліфікаційного іспиту визначається програмами дисциплін «Педагогіка», «Психологія», «Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою», «Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти», «Методика формування елементарних математичних уявлень», «Методика фізичного виховання», «Методика організації образотворчої діяльності дітей». Під час складання іспиту випускники повинні показати рівень знань та умінь з вищезазначених курсів. На підставі програми комплексного кваліфікаційного іспиту складаються екзаменаційні білети, кожен з яких має три питання.

Екзамен проводиться в усній формі. Відповіді студентів на питання екзаменаційного білету мають показати: глибину розуміння і викладу матеріалу, повноту висвітлення теоретичних основ проблеми, врахування та аналіз сучасних досліджень науковців та методистів; логіку побудови відповіді, зв'язок питання з іншими питаннями курсу та суміжними дисциплінами; зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю вихователя закладу дошкільної освіти; знання науково-методичної літератури, сучасних програм; ерудицію, начитаність, обізнаність; рівень володіння державною мовою.

Виконання практичного завдання (яке є частиною питання фахових методик дошкільної освіти) визначає рівень практичної підготовки студента-випускника до діяльності вихователя закладу дошкільної освіти. Ці завдання різнопланові – наприклад, складання плану-конспекту заняття за запропонованим програмовим змістом, навести приклади використання наочності, охарактеризувати прийоми малювання чи вирізування тощо.

Наприклад, можливий варіант білета №...

1. Комплексні та парціальні програми розвитку дітей дошкільного віку, їх характеристика.
2. Заняття з фізичної культури як основна форма організації систематичного навчання фізичних вправ дітей дошкільного віку. Типи занять та їх структура.
3. Методи і прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей дошкільного віку. Індивідуальне обстеження стану звуковимови дітей. Скласти дві дидактичні гри для виховання звукової культури мовлення дошкільників.

Кожне питання в програмі має розширене (деталізоване) дроблення на структурні компоненти, що для студента є орієнтиром чи умовним планом відповіді на іспиті. Саме такий підхід допоможе випускникові врахувати усі моменти поєднання теоретичного матеріалу з історією та сучасністю педагогічної практики, з сучасними соціальними і педагогічними проблемами.

На оглядових лекціях, що проводяться на завершальному етапі, і на консультаціях викладачі педагогіки, психології та фахових методик знайомлять студентів з новими досягненнями психолого-педагогічних наук, новітніми педагогічними розробками та кращим педагогічним досвідом, звертають увагу на шляхи подолання канонів.

Бібліографія складена так, що студент має повну можливість самостійно вибрати і опрацювати необхідну літературу про педагогічну спадщину, тенденції розвитку

сучасного дошкільного виховання, твори вітчизняних і зарубіжних педагогів-класиків та здобутки сучасної педагогічної науки.

Оцінювання відповіді студентів проводиться за існуючими сталими вимогами і нормами. Проте слід враховувати фундаментальність і нетрадиційність, педагогічне бачення і конструктивний підхід відповідаючого, його інтелект, вміння аналізувати, виділяти головні закономірності, висловлювати власні, відмінні від викладених у підручниках і посібниках з педагогіки та методик судження, які слід аргументувати, визначаючи їх раціональність, і які слід всіляко заохочувати.

Важливо виявити вміння випускника ретранслювати теоретичні знання на практичні ситуації, що виникають в ході педагогічної діяльності, прогнозувати наслідки педагогічного впливу, готовність молодого спеціаліста реалізувати в практичній роботі здобуті під час навчання знання, педагогічні вміння, свою професійну майстерність і особистісні якості.

Критерії та норми оцінювання досягнень студентів на комплексному кваліфікаційному іспиті

Перше та друге питання білета передбачають виявлення рівня знань студентів теоретичного та методичного характеру, оцінюються максимально 35 балами кожне.

Третє питання передбачає виявлення вміння студента застосовувати теоретичні знання у виконанні завдань практичного характеру та оцінюється максимально 30 балами.

Відповідь студента на додаткові питання оцінюється від 1 до 5 балів.

Одержана кількість балів за три питання сумується і переводиться в оцінку за національною шкалою.

Критерії та норми оцінювання теоретичних питань

Кількість балів	Характеристика відповіді
30-35	Відповідна кількість балів виставляється за відповідь студента, що володіє системним баченням педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти; усвідомлює соціальну та особистісну значимість психолого-педагогічних і методичних знань для вирішення сучасних проблем у сферах виховання та розвитку дітей дошкільного віку; свідомо аргументовано висвітлює питання, правильно використовує наукову і професійну термінологію; логічно та послідовно викладає матеріал; вміє розкрити взаємозв'язок теорії та практики; відповідає виразною літературною мовою, вміє формулювати висновки; виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчального матеріалу.
25-29	Відповідна кількість балів виставляється за відповідь студента, що виявив ґрунтовні знання навчального матеріалу, ознайомлений з основною та додатковою навчально - методичною літературою; свідомо, повно та аргументовано викладає свої думки; основні теоретичні

	положення ілюструє відповідними прикладами; відповідає правильною літературною мовою; проте не демонструє аргументування та ілюстрування викладених теоретичних положень; порушує послідовність викладу; неточно використовує наукові терміни.
18-24	Відповідна кількість балів виставляється за відповідь студента, що виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для майбутньої професійної діяльності; ознайомлений з основною та додатковою літературою; проте, допускає 3-5 незначних помилок, порушує логічність та послідовність викладу; недостатньо розкриває суть понять; має труднощі у наведенні прикладів.

Критерії та норми оцінювання практичного питання

Кількість балів	Характеристика відповіді
26-30	Відповідна кількість балів виставляється за відповідь студента, що має ґрунтовні, глибокі знання з фахових методик дошкільної освіти; виявляє вміння застосовувати теоретичні знання у виконанні практичного завдання; вміє визначити мету, окреслити завдання; скласти план-конспект заняття і підібрати ефективні методи та прийоми; демонструє знання сучасних технологій та методик навчання; виявляє творчість.
21-25	Відповідна кількість балів виставляється за відповідь студента, що розуміє основні положення методик; відповідь правильна, але недостатньо осмислена; вміє визначити мету; скласти план-конспект заняття, проте має труднощі при доборі ефективних методів і прийомів; орієнтується переважно на традиційні підходи у вихованні й навчанні.

16-20	Відповідна кількість балів виставляється за відповідь студента, що виявляє поверхневі знання з фахових методик; при виконанні практичного завдання має труднощі у визначенні мети та завдань, план-конспект заняття складає схематично.
--------------	---

Шкала переведення 100-бальної оцінки в оцінку за національною шкалою

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	Дуже добре	
71-80	C	Добре	
61-70	D	Задовільно	
51-60	E	Достатньо	

Зміст програми

I. Педагогіка

1. Теоретичні основи дошкільної педагогіки

Дошкільна педагогіка як наука, її зв'язок з іншими науками. Особистість дитини. Виховання і розвиток. Сучасна система дошкільної освіти. Дошкільна освіта за кордоном. Програми розвитку дітей дошкільного віку

2. Зміст виховання та навчання дітей дошкільного віку

Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку. Режим дня у закладі дошкільної освіти. Організація та методика проведення роботи з дітьми в першу та другу половину дня. Розумовий розвиток і розумове виховання дітей дошкільного віку. Сенсорне виховання дітей як основа розумового розвитку. Особливості навчання дітей дошкільного віку. Зміст навчання дітей дошкільного віку. Базовий компонент дошкільної освіти. Методи навчання дітей дошкільного віку. Форми організації навчання дітей. Заняття їх види, структура. Моральний розвиток і моральне виховання дітей дошкільного віку. Виховання моральних якостей. Виховання у дітей культури поведінки. Трудова діяльність дітей у закладі дошкільної освіти. Види праці дітей та форми її організації. Естетичний розвиток та виховання дітей дошкільного віку. Завдання, засоби, методи та форми естетичного виховання дітей дошкільного віку.

3. Виховання дітей у грі

Гра – основний вид діяльності дошкільника. Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти. Режисерські ігри. Сюжетно-рольові ігри дітей в закладі дошкільної освіти. Театралізовані ігри. Будівельно-конструктивні ігри. Дидактичні ігри. Можливості використання комп'ютерних ігор у системі дошкільної освіти. Рухливі ігри дітей дошкільного віку.

4. Педагогічний процес в закладі дошкільної освіти. Заклад дошкільної освіти, сім'я, школа

Педагогічний процес у закладі дошкільної освіти. Планування педагогічного процесу. Моделювання освітньо-виховної роботи в різні пори року. Директор – організатор і керівник закладу дошкільної освіти. Взаємодія родинного і суспільного виховання. Форми і методи співробітництва закладу дошкільної освіти і сім'ї. Наступність у роботі закладу дошкільної освіти і початкової школи.

II. Психологія

1. Теоретичні основи дитячої психології

Дитяча психологія як наука про психічний розвиток дитини. Завдання дитячої психології та її зв'язок з іншими науками. Значення дитячої психології для практичної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти. Методи науково-психологічного вивчення розвитку дітей.

2. Психічний розвиток дитини

Психічний розвиток дитини у фазі новонародженості. Виникнення комплексу поживлення. Особливості психічного розвитку немовлят. Роль спілкування з дорослими у психічному розвитку немовлят. Важливі досягнення раннього дитинства. Розвиток предметної діяльності як провідної діяльності в ранньому дитинстві. Оволодіння ходьбою і її значення в психічному розвитку дитини. Новоутворення пізнавальної сфери в період раннього дитинства (слухове сприймання, наочно-дійове мислення, увага і пам'ять та виникнення уяви). Передумови формування особистості в ранньому дитинстві. Криза 3-х років. Загальна характеристика ігрової діяльності дошкільника. Психологічна характеристика гри як провідної діяльності в дошкільному віці. Ігри дошкільника та їх місце в психічному розвитку. Спілкування як важливий фактор психічного розвитку дошкільника. Особливості спілкування дошкільників із дорослими та ровесниками; їх значення для психічного розвитку. Основні напрями розвитку пам'яті в дошкільному віці. Становлення наочно-образного мислення та передумови розвитку словесно-логічного мислення дошкільників. Мимовільна, довільна та післядовільна увага дошкільника та умови їх розвитку. Формування уяви у період дошкільного дитинства. Особливості розвитку почуттів у дошкільному віці. Вищі почуття дошкільника. Розвиток здібностей дітей у дошкільному віці. Умови розвитку здібностей. Формування психологічної готовності дітей до навчання в школі. Формування нової внутрішньої позиції «школяра». Психологія особистості і діяльності вихователя сучасного закладу дошкільної освіти.

III. Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою

1. Наукові засади основ природознавства і методики ознайомлення дітей з природою

Теоретико-методологічні основи курсу. Природа космосу. Природні умови України. Рослинний і тваринний світ України.

Зміст та завдання ознайомлення дошкільників з природою. Охорона природи України. Куток природи в закладі дошкільної освіти. Виховне і освітнє значення. Вимоги до підбору рослин і тварин: відповідність вимогам програми, особливостям оточуючої природи, витривалість, невибагливість, безпечність, доступність для спостереження і догляду за ними дітьми. Ділянка закладу дошкільної освіти, її

значення в реалізації завдань ознайомлення дітей дошкільного віку з природою. Структурні компоненти ділянки закладу дошкільної освіти.

2. Методи ознайомлення дошкільників з природою

Наочні методи ознайомлення дітей з природою.

Спостереження - основа формування реалістичних уявлень і понять про природу. Види спостережень за тривалістю (епізодичні і довготривалі), за дидактичною метою (первинні, повторні, заключні), спостереження порівняльного характеру; їх місце в різних вікових групах. Підготовка вихователя до проведення спостереження. Прийоми керівництва спостереженнями дітей в різних вікових групах. Використання ілюстративного матеріалу, технічних засобів навчання. Словесні методи ознайомлення дітей з природою. Художня література як метод ознайомлення з природою. Практичні методи. Праця як метод ознайомлення дошкільників з природою. Форми та види праці. Нескладні досліди. Гра як метод ознайомлення дошкільників з природою, навчально-виховне значення, класифікація ігор природничого змісту для дітей: ігри з природним матеріалом, творчі, дидактичні, рухливі, їх роль і місце в процесі ознайомлення дітей з природою.

3. Форми організації та планування роботи в ознайомленні дітей з природою

Заняття як форма ознайомлення дітей з природою. Типи та види занять, їх характеристика. Екскурсії в природу, навчально-виховне значення. Види та структура екскурсій, цільові прогулянки. Пори року. Засоби фіксації знань дітей дошкільного віку про природу. Планування та облік роботи з ознайомлення дошкільників з природою.

IV. Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти

1. Формування фонетичної, лексичної та граматичної компетенцій дошкільників

Методи і прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей дошкільного віку. Індивідуальне обстеження стану звуковимови дітей. Завдання і зміст формування граматичної правильності мовлення у дітей. Шляхи і методи формування граматичної правильності мовлення дошкільників. Дидактичні ігри та вправи, їх місце у роботі з дітьми, методика проведення в різних вікових групах. Особливості розвитку словника на різних вікових етапах. Завдання, методи і прийоми словникової роботи. Дидактичні ігри та вправи у роботі над словником дошкільників. Види, зміст та методика їх проведення в різних вікових групах.

2. Формування діалоговочної та художньо-мовленнєвої компетенції дошкільників

Поняття зв'язного мовлення. Види зв'язного мовлення (діалогічне, монологічне). Методи і прийоми навчання дітей діалогічного мовлення. Бесіда як основний метод розвитку діалогічного мовлення. Види, зміст, тематика бесід. Методика проведення бесіди. Значення картин у навчанні розповідання дошкільників, вимоги до них. Методика навчання розповідання за картинками в різних вікових групах. Дві обов'язкові структурні частини: організація сприймання, розглядання дітьми картини та навчання розповіді за її змістом.

Суть переказу, його значення для розвитку зв'язного мовлення, пам'яті, мислення. Добір літературних творів, вимоги до них. Методичні прийоми та способи навчання переказу в різних вікових групах.

Значення художньої літератури для всебічного виховання дітей. Принципи добору літературних творів для читання і розповідання дітям. Методика читання художніх творів на заняттях, методичні прийоми роботи. Значення поезії у розвитку та вихованні дітей. Традиційна методика роботи з поетичним словом у різних вікових групах. Сучасні підходи до роботи з поетичним твором на заняттях у закладі дошкільної освіти.

Зміст та завдання підготовки до навчання грамоти на четвертому, п'ятому, шостому роках життя. Методика ознайомлення дошкільників з поняттями «слово», «звук», «голосні і приголосні звуки». Вправи та ігри для закріплення цих понять.

Підготовка руки дитини до письма. Орієнтовні види роботи з підготовки дошкільника до письма.

V. Методика формування елементарних математичних уявлень

1. Формування уявлень про множину, елементи множини, число

Етапи ознайомлення дітей дошкільного віку з утворенням числа. Визначення понять: «множина», «елементи множини», «число». Послідовність (етапи) ознайомлення дітей з новим числом, підбір наочності. Робота вихователя над закріпленням в дітей знань про число.

2. Письмова нумерація. Зміст, методи і форми роботи при ознайомленні дітей дошкільного віку з цифрами

Види письмової нумерації. Послідовність ознайомлення дітей з цифрою. Підбір наочності для ознайомлення дошкільників з цифрою. Індивідуальна робота з дітьми при ознайомленні з цифрами. Зміст і види роботи в повсякденному житті.

3. Вправлення дітей дошкільного віку в лічильній діяльності: кількісна і порядкова лічба, лічба з участю різних аналізаторів, відлічування

Суть кількісної та порядкової лічби і прийоми їх навчання. Прийоми вправлення у відлічуванні, лічбі з участю різних аналізаторів: за зразком, за названим числом, на порівняння множин. Підбір наочності для різних вікових груп. Робота над закріпленням різних видів лічильної діяльності в повсякденному житті.

4. Величина предметів. Ознайомлення дітей дошкільного віку з параметрами величини. Навчання порівняння за довжиною, шириною, висотою

Визначення поняття «величина», параметри величини, об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають на сприймання величини. Підбір наочності та прийоми навчання порівняння за довжиною, шириною, висотою та їх специфіка в різних вікових групах.

5. Навчання дітей дошкільного віку вимірювання за допомогою умовної мірки

Значення і необхідність введення поняття умовної мірки для всебічного розвитку дітей. Послідовність навчання дітей дошкільного віку вимірювання за допомогою умовної мірки. Підбір наочності. Робота з вправлення у вимірюванні умовною міркою в повсякденному житті.

6. Ознайомлення дітей дошкільного віку з геометричними фігурами

Ознайомлення з геометричними фігурами. Підбір наочності. Етапи ознайомлення дітей з геометричними фігурами. Специфіка обстеження сторін, кутів в молодших та старших групах закладу дошкільної освіти. Закріплення знань про геометричні фігури в повсякденному житті.

7. Методичні прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку з часовими поняттями

Особливості сприймання часу дітьми різного віку. Ознайомлення дітей з частинами доби. Формування понять: «вчора», «сьогодні», «завтра». Робота вихователя над закріпленням часових понять в повсякденному житті. Робота з сім'єю.

8. Формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку в різних видах діяльності

Робота з формування математичних уявлень у дітей на заняттях, під час режимних процесів, в ігровій, трудовій діяльності. Особливості і специфіка цієї роботи з дітьми в різних вікових групах. Робота з батьками.

VI. Методика фізичного виховання

1. Загальні основи методики фізичного виховання

Предмет та основні завдання курсу. Характеристика основних понять. Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань фізичного виховання.

Характеристика засобів фізичного виховання: оздоровчі сили природи; гігієнічні фактори; фізичні вправи. Методи та прийоми навчання фізичних вправ.

2. Методика навчання дошкільників основних рухів, стройових та загальнорозвивальних вправ

Види основних рухів та їх характеристика. Методика навчання дітей основних рухів, послідовність добірки фізичних вправ для формування в дітей різних вікових груп рухових умінь та навичок з основних рухів.

Шикування та перешикування як засоби організації дітей під час ранкової гімнастики, занять з фізичного виховання та рухливих ігор. Характеристика танцювальних вправ. Класифікація та методика навчання загальнорозвивальних вправ.

3. Проведення з дітьми дошкільного віку рухливих ігор та ігор спортивного характеру

Характеристика рухливої гри як засобу фізичного виховання дітей. Класифікація рухливих ігор, основні види ігор. Значення рухливих ігор для всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Методика проведення рухливих ігор у різних вікових групах.

Загальна характеристика та значення спортивних вправ. Види спортивних вправ для дітей дошкільного віку та методика їх проведення в закладі дошкільної освіти.

4. Основні форми роботи з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти

Види фізкультурно-оздоровчих заходів. Методика проведення ранкової та гігієнічної гімнастики в різних вікових групах. Проведення фізкультхвилинок та фізкультпауз. Загартовуючі процедури в закладі дошкільної освіти.

1. Типи фізкультурних занять. Способи організації дітей на занятті. Регулювання фізичних, емоційних та психічних навантажень дітей під час занять. Методика проведення занять з фізичного виховання в різних вікових групах. Поняття «рухова

активність». Характеристика різних форм роботи з фізичного виховання в повсякденному житті: піші переходи; фізкультурні розваги та свята; дні здоров'я; самостійна рухова активність; індивідуальна робота з дітьми; рухливі ігри. Впровадження інноваційних технік у фізичне виховання дітей.

VII. Методика організації образотворчої діяльності дітей

1. Теоретичні основи та організація образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.

Альтернативні підходи до класифікації видів образотворчої діяльності. Педагогічні основи навчання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку. Форми організації зображувальної діяльності дітей.

2. Методика навчання малюванню та ліпленню дітей дошкільного віку.

Малювання у різних вікових групах. Предметне малювання. Методика навчання декоративному малюванню за мотивами декоративно - прикладного мистецтва України. Нетрадиційні техніки у малюванні. Методика навчання ліпленню дітей дошкільного віку. Методика навчання декоративного ліплення.

3. Методика навчання аплікації та конструктивної діяльності дошкільників.

Аплікація у різних вікових групах. Предметна, сюжетна та декоративна аплікація. Види конструювання. Методика навчання конструювання в різних вікових групах. Використання інноваційних технік у аплікації та конструюванні.

Питання до іспиту

І. Педагогіка

1. Дошкільна педагогіка як наука, її виникнення і розвиток. Основні категорії педагогіки. Джерела розвитку педагогіки.
2. Поняття розвитку особистості. Фактори формування особистості. Вплив середовища на розвиток особистості. Роль виховання у розвитку особистості.
3. Сучасна система дошкільної освіти на Україні. Типи закладів дошкільної освіти і їх функції.
4. Комплексні та парціальні програми розвитку дітей дошкільного віку, їх характеристика.
5. Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку. Завдання, зміст, засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку.
6. Методи та умови формування культурно-гігієнічних навичок дітей дошкільного віку. Зміст культурно-гігієнічних навичок дітей різних вікових груп.
7. Поняття режиму, його значення для розвитку і виховання дітей дошкільного віку. Компоненти режиму дня в закладі дошкільної освіти. Особливості режиму у кожній віковій групі. Роль дорослих в організації режиму дня.
8. Організація виховної роботи та діяльності дітей у першу половину дня. Зміст дитячої діяльності в першу половину дня і педагогічне керівництво нею у різних вікових групах. Індивідуальна робота з дітьми.
9. Значення прогулянки як засобу розвитку дітей. Місце прогулянки у режимі дня. Підготовка дітей до прогулянки. Зміст діяльності дітей на прогулянці.
10. Організація та методика проведення першої половини дня у закладі дошкільної освіти. Індивідуальна робота з дошкільниками.
11. Розумове виховання і розумовий розвиток дитини. Сенсорне виховання - основа розумового розвитку і виховання дітей.
12. Методи навчання дітей дошкільного віку, їх характеристика.
13. Форми організації навчання в закладі дошкільної освіти. Заняття як основна форма навчання в закладі дошкільної освіти.
14. Виховання моральних якостей у дітей дошкільного віку. Моральне виховання в різних видах діяльності.
15. Трудове виховання дітей дошкільного віку. Види та форми організації трудової діяльності дітей, їх характеристика.
16. Сюжетно-рольові ігри дітей в закладі дошкільної освіти. Характеристика сюжетно-рольової гри, її структури. Керівництво сюжетно-рольовою грою.
17. Характеристика ігор з будівельним матеріалом, їх зв'язок з сюжетно-рольовими іграми. Педагогічне керівництво будівельно-конструктивними іграми дітей в різних вікових групах.
18. Види дидактичних ігор, їх характеристика. Педагогічне керівництво дидактичними іграми.
19. Основи планування педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти. Форми і види планування.

20. Характеристика сучасної сім'ї та її ролі у вихованні дошкільників. Особливості сімейного виховання дошкільників. Родинні традиції і звичаї. Форми роботи закладу дошкільної освіти із сім'єю.

II. Психологія

1. Дитяча психологія як галузь психологічної науки. Завдання дитячої психології. Роль дитячої психології у діяльності вихователя закладу дошкільної освіти.
2. Методи науково-психологічного вивчення розвитку дітей. Застосування методів дослідження вихователем закладу дошкільної освіти.
3. Психічний розвиток немовлят. Роль спілкування дитини з дорослими.
4. Особливості психічного розвитку дітей раннього віку. Формування предметної діяльності в ранньому дитинстві.
5. Оволодіння ходьбою і її значення в психічному розвитку дитини. Розвиток спілкування з дорослими та однолітками.
6. Новоутворення пізнавальної сфери в період раннього дитинства. Виникнення уяви.
7. Передумови формування особистості в ранньому дитинстві. Особливості перших уявлень про себе.
8. Психологічна характеристика гри як провідної діяльності в дошкільному віці. Керівництво розвитком гри дітей.
9. Ігри дошкільника та їх місце в психічному розвитку. Роль дорослих у розвитку ігрової діяльності.
10. Види ігрової діяльності дошкільника і їх роль у психічному розвитку.
11. Особливості спілкування дошкільників з дорослими та ровесниками, його значення для психічного розвитку.
12. Спілкування як важливий фактор психічного розвитку дошкільника. Педагогічне спілкування з дошкільниками.
13. Особливості розвитку пам'яті в дітей дошкільного віку. Керівництво розвитком пам'яті дітей.
14. Розвиток мислення у дітей дошкільного віку. Керівництво розвитком мислення дітей.
15. Особливості уваги дітей дошкільного віку. Керівництво розвитком уваги дітей.
16. Розвиток здібностей дітей у дошкільному віці. Умови розвитку здібностей дошкільника.
17. Особливості розвитку почуттів у дошкільному віці. Вищі почуття дошкільника.
18. Формування уяви у період дошкільного дитинства. Керівництво розвитком уяви дітей.
19. Формування психологічної готовності дітей до навчання в школі. Формування нової внутрішньої позиції «школяра».
20. Психологія особистості і діяльності вихователя сучасного закладу дошкільної освіти.

III. Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою

1. Куток природи, його значення в ознайомленні дітей з природою. Сезонні зміни в рослинних об'єктах кутка природи.

2. Тварини в кутку природи. Утримання постійних і тимчасових мешканців у кутку природи. Догляд за ними, їх необхідність.

3. Ділянка закладу дошкільної освіти, її значення в реалізації завдань ознайомлення дітей з природою. Структурні компоненти (зони) ділянки закладу дошкільної освіти.

4. Спостереження – основний метод ознайомлення дітей з природою. Види спостережень, прийоми активізації пізнавальної діяльності дошкільників під час спостережень (навести приклади).

5. Наочні методи ознайомлення дітей з природою. Особливості використання спостережень, ілюстративного матеріалу, технічних засобів навчання.

6. Форми організації та зміст праці дітей дошкільного віку в природі. Педагогічні та гігієнічні вимоги до праці.

7. Особливості організації пошуково-дослідницької діяльності в процесі праці дітей дошкільного віку в природі. Навести приклади проведення дослідів в ознайомленні з властивостями води.

8. Форми організації роботи ознайомленні дошкільників з природою. Заняття, типи та види занять, їх характеристика. Скласти план-конспект заняття для дітей середньої групи «Дари осені»

9. Експерсія в природу як особливий вид занять, їх значення. Тематика та структура екскурсій в природу. Скласти план екскурсії в парк навесні (старша група)

10. Цільові прогулянки, навчально-виховне значення, особливості організації та проведення, відмінність від екскурсій. Скласти план - конспект цільової прогулянки в природу для дітей однієї з вікових груп.

IV. Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти

1. Методи і прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей дошкільного віку. Індивідуальне обстеження стану звуковимови дітей. Скласти дві дидактичні гри для виховання звукової культури мовлення дошкільників.

2. Шляхи і методи формування граматичної правильності мовлення. Дидактичні ігри та вправи, їх місце у формуванні граматичної правильності мовлення дошкільників. Скласти дві дидактичні гри для формування граматичної правильності мовлення дошкільників.

3. Словникова робота у закладі дошкільної освіти. Завдання словникової роботи. Скласти дві дидактичні гри для розвитку словника дошкільників.

4. Методи і прийоми навчання дітей діалогічного мовлення. Бесіда як основний метод розвитку діалогічного мовлення дітей дошкільного віку. Визначити мету і скласти план проведення бесіди на тему «Моє місто» (старша група).

5. Навчання дітей розповідання за дидактичними картинками в різних вікових групах. Продемонструвати першу частину заняття – організацію сприймання та розглядання дітьми картини (старша група).

6. Методика навчання дітей переказу літературних творів. Способи навчання дошкільників переказу. Визначити мету і скласти план проведення заняття з навчання переказу казки К.Ушинського . «Умій почекати» (середня група).

7. Методика роботи з поетичними творами в різних вікових групах. Сучасні підходи до роботи з поетичним твором на заняттях у закладі дошкільної освіти. Визначити мету і скласти план проведення заняття для ознайомлення дітей молодшого дошкільного віку з поетичним твором (поетичний твір – за вибором студента).

8. Методика художнього читання та розповідання в різних вікових групах закладу дошкільної освіти (підготовка вихователя до представлення дітям художнього твору, прийоми пояснення незрозумілих слів, види бесід після художнього читання, прийоми активізації дітей на заняттях з художньої літератури). Визначити мету і скласти план проведення заняття з розповідання казки «Колосок» (середня група).

9. Методика ознайомлення дошкільників з поняттями «звук», «голосні та приголосні звуки». Скласти дві дидактичні гри для розвитку фонематичного слуху дошкільників.

10. Підготовка руки дитини до письма. Орієнтовні види роботи з підготовки руки дитини до письма. Запропонувати кілька вправ пальчикової гімнастики для старших дошкільників.

V. Методика формування елементарних математичних уявлень

1. Формування кількісних уявлень в молодшому дошкільному віці. Порівняння контрастних множин, виділення одного предмета з групи та утворення групи з окремих предметів. Рівність та нерівність множин. Спланувати гру-заняття для формування понять «більше», «менше», «порівну».

2. Ознайомлення дітей дошкільного віку з цифрами. Прийоми ознайомлення з цифрами у різних вікових групах. Спланувати та продемонструвати фрагмент заняття - ознайомлення з цифрою 8.

3. Формування у дітей дошкільного віку уявлень про число. Завдання та послідовність ознайомлення дітей дошкільного віку з утворенням числа. Підбір наочності та прийоми порівняння множин. Спланувати та продемонструвати фрагмент заняття - ознайомлення з утворенням числа 2.

4. Суть кількісної та порядкової лічби, відлічування, порівняння та вирівнювання множин. Вправи, дидактичні ігри, наочність до них.

5. Ознайомлення дітей дошкільного віку з арифметичними задачами. Види задач за способом використання наочності та за дидактичною метою. Послідовність навчання розв'язування задач.

6. Формування уявлень про геометричні фігури та форму предмета в різних вікових групах. Послідовність ознайомлення дітей з геометричними фігурами. Продемонструвати прийоми ознайомлення дітей з циліндром.

7. Навчання дітей дошкільного віку визначати ознаки величини та прийоми порівняння за величиною в молодшому дошкільному віці. Підбір наочності. Продемонструвати порівняння за довжиною, висотою в молодшому дошкільному віці.

8. Ознайомлення дітей дошкільного віку з умовною міркою. Етапи навчання дітей вимірювання об'єму сипучих речовин. Продемонструвати етапи навчання вимірювання об'єму сипучих речовин.

9. Формування часових уявлень у дітей старшого дошкільного віку. Прийоми ознайомлення з днями тижня, порами року, місяцями. Продемонструвати посібники та прийоми роботи з ними для формування часових уявлень у різних вікових групах.

10. Навчання дітей орієнтуватися в просторі у старшому дошкільному віці. Вправи для орієнтування відносно іншого, орієнтування на площині, в зошиті.

VI. Методика фізичного виховання

1. Види ходьби і бігу в старшій групі закладу дошкільної освіти. Помилки дітей під час ходьби, їх попередження та усунення.

2. Загальна характеристика видів загартування. Організація процесу загартування в закладі дошкільної освіти.

3. Використання інноваційних технік у фізичному вихованні дошкільників.

4. Заняття з фізичного виховання як основна форма організації систематичного навчання фізичних вправ дітей дошкільного віку.

5. Загальна характеристика засобів фізичного виховання дітей дошкільного віку.

6. Проведення ранкової та гігієнічної гімнастики після денного сну з дітьми молодшої групи (навести приклад гімнастики пробудження).

7. Характеристика та методика навчання дітей дошкільного віку вправ шикування та перешикування.

8. Організація, зміст та методика проведення фізкультурних пауз та фізкультхвилинок з дітьми дошкільного віку (навести приклади).

9. Загальнорозвивальні вправи, їх класифікація та характер вихідних положень. Добір і запис загальнорозвивальних вправ.

10. Ускладнення та варіативність рухливих ігор у різних вікових групах закладу дошкільної освіти. Підготовка до проведення.

VII. Методика організації образотворчої діяльності дітей

1. Навчання дітей дошкільного віку предметного малювання. Показати послідовність малювання дерев у різних вікових групах.
2. Навчання дітей декоративній аплікації. Показати способи вирізання елементів для декоративної аплікації.
3. Види образотворчої діяльності в закладі дошкільної освіти. Матеріали та обладнання для занять з малювання, ліплення, аплікації.
4. Використання демонстраційного та роздаткового матеріалу на заняттях з образотворчої діяльності. Вимоги до нього.
5. Навчання дошкільників декоративного ліплення. Послідовність ліплення декоративної пластини.
6. Ознайомлення дітей дошкільного віку з декоративно-прикладним мистецтвом.
7. Використання нетрадиційних технік у малюванні та аплікації.
8. Ускладнення програмових завдань у навчанні малюванню за мотивами Яворівської іграшки.
9. Ускладнення програмових вимог у навчанні малюванню за мотивами української вишивки.
10. Форми організації та методика навчання ліпленню дітей старшої групи. Пояснити послідовність ліплення макітри стрічковим способом.

Література

I. Педагогіка

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. — К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Закон України „Про дошкільну освіту”.
3. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник /Т. І. Поніманська. – 2-ге вид., доповн. – К.: Академвидав, 2013.– 464с.– (Серія «Альма-матер»).
4. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільля» / Білан О.І, Возна Л.М., Максименко О.Л. та ін. – Тернопіль: Мадрівець, 2012 – 264с.

II. Психологія

1. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія: навчальний посібник./К.:Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
2. Дуткевич Т.В. Дитяча розвивально-корекційна психологія: навчальний посібник./Т.В.Дуткевич. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 304 с.

3. Колобич О.П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. – Львів: Растр – 7, 2018. – 172 с.
4. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія . навчальний посібник – К.: Академвидав, 2008. – 432 с. (Альма-матер).
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / Білан О.І, Возна Л.М., Максименко О.Л. та ін. – Тернопіль: Мадрівець, 2012 – 264с.

III. Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Науковий керівник: А.М.Богущ, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. Кол-в: Богущ А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долина О.П., Єльченко Т.С., Коваленко О.В., Лисенко Г.М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасик Т.В., Піроженко Т.О., По німанська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю.- К.: Видавництво, 2012.- 26с.
2. Методика ознайомлення дітей з природою. Хрестоматія/Укладач Н.М. Горопаха. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2012.-432с.
3. Лисенко Н.В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи: навчально-методичний посібник/ Н.В. Лисенко. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 352с.
4. Методика ознайомлення дітей з природою. Хрестоматія/Укладач Н.М. Горопаха. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2012.-432с.
5. Яришева Н.Ф. Методика ознайомлення дітей з природою. навч. посібник.- К.: Вища шк., 1993-255с.
6. Яришева Н.Ф. Основи природознавства: Природа України: навч.посібник/ Н.Ф. Яришева,- К.: Вища школа, 1995.- 335с.

IV. Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти

1. Бенера В., Н.Маліновська. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей. Навчально-методичний посібник. - К.: Видавничий дім: Слово, 2014. – 384 с.
2. Богущ А., Н.Гавриш. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник / за ред. А.Богущ. Друге видання, доповнене. - К.: Видавничий Дім: Слово , 2011. – 704 с.
3. Богущ А., Н.Гавриш, О.Саприкіна. Теорія та методика розвитку мовлення дітей раннього віку. Підручник. - К.: Видавничий дім: Слово, 2009. – 408 с.
4. Богущ А., Маліновська Н. перші кроки грамоти: перед дошкільний вік: навч. посіб. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – 424 с.

V. Методика формування елементарних математичних уявлень

1. Грибанова А. К. Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей. - К.: Вища школа. – 1987.
2. Щербакова К. Методика навчання математики дітей дошкільного віку. - К.: Вища школа. – 1985.
3. Щербакова Е. И. Методика формування елементів математики у дошкільників. - К.: Издательство Европейского университета. – 2005.
4. Щербакова К.Й. Методика формування елементів математики в дошкільників: Навчальний посібник. – Київ: Видавництво Європейського університету.- 2011.- 262с.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / Білан О.І, Возна Л.М., Максименко О.Л. та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2012 – 264с.

VI. Методика фізичного виховання

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. - Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. - 428 с.
Режим доступу: [www.psyh.kiev.ua/Вільчковський Едуард Станіславович](http://www.psyh.kiev.ua/Вільчковський_Едуард_Станіславович)
2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 128 с.
3. Загородня Л. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку: навчальний посібник / Л. П. Загородня, С. А. Титаренко, Г. П. Барсуковська; за заг. ред. Л.П. Загородньої. - Суми : Університетська книга, 2011. - 272с.
4. Комісарик М. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник / Марія Комісарик, Галина Чуйко., 2013. – 484с.
5. Лущик І.В. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Четвертий рік життя [Текст] : методичний посібник / І. В. Лущик. - Харків : Основа, 2007. - 176 с.
6. Лущик І.В. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. Шостий рік життя [Текст] : [метод. посібник] / І. В. Лущик. - К. : Основа, 2007. - 224 с.

VII. Методика організації образотворчої діяльності дітей

1. Інноваційні технології в розвитку креативних здібностей дошкільників у різних видах діяльності: - Режим доступу: <http://vihovateli.com.ua/stati/6468-innovatsionnye-tekhnologii.html>
2. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: навчальний посібник./В.П.Котляр. –К.:Кондор, 2009.
3. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»/О.І.Білан; за заг.ред. О.В. Низковської. – Тернопіль: Мандрівець, 2017. – 256с.
4. Сухорукова Г. В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур ; за заг. ред. Г. В. Сухорукової. —К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. —376 с.
5. Сучасні форми організації дитячого образотворчого творчості: - Режим доступу: <http://ditsad.com.ua/konsultac/konsultac2503.html>.